

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
pol leta 1 „ 60 „
četrt leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravištvu v stolnem
farovžu.

Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat, 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

So res kmeti ljudje krivi, da peša varnost na deželi?

„Slov. Gosp.“ bi moral predalo za: Razne stvari „jako raztegniti, če bi vsaki teden hotel naznaniti vsa hudodelstva, umore, požiganja, tatbine, roparstva, tepeže in razposajanja, ki se godijo med nami. Od vseh strani prihajajo tožbe, da peša varnost življenja in imetja, da postaja zlasti mlajina čedalje bolj odumna in neporedna. Marsikateri, ki po dne trdno dela, si ne upa po noči mirno spati zavolj brezštevilnih tatov in razsajancev. Prestrašeni se ljudje poprašujejo po uzrokih in pomočkah zoper take žalostne prikazni. Tukaj pa se rado, posebno liberalcem, zgodi, da medveda iščejo, kder ga gotovo najti ni. Prepričali smo se tega tudi pri poslancu nemčurjev mariborskega okraja. Ta nam Slovencem kot nebodigatreba znani poslanec je svojim kmetiskim volilcem v lice povedal, da „so ovo splošno nevarnost kmeti ljudje sami zakrivali“. Čudom smo se čudili, da so ovi volilci krivično in predrzno očitaje molče požrli. Morale so biti res revne glave zbrane, da si niti edina ni upala ziniti in razkriti, kder da tukaj medved tiči, — namreč pri liberalcih a ne pri kmetiskih ljudeh. Ti so nedolžni. Kajti kdo je prišel neke danje občne varnosti pri nas razdirat, kdo je gospodskam odvzel skrb za krajno policijo in njo naložil srenjskim predstojnikom? Liberalci! Kdo je gospodske po deželi pobral in njih v trge in mesta zaphal? Liberalci! Kdo je število žandarjev skrčil in njih nastavil, kder njih treba ni? Liberalci! Kdo je srenjam vzel pravico, kaj spregovoriti pri ženitvah neposestnikov, nesrenjčanov, klatežev? Liberalci! Kdo je potrebno ostrejo postopanje zoper potepuhe, klateže, razsajavce, tate, tolovaje in ubijavce odpravil? Liberalci! Kdo je z malimi izjemkami smrtno kazen odstranil? Liberalci! Kako bi se tedaj zamoglo kmetško ljudstvo dolžiti pregreh, katere so le nasledki liberalnega gospodarstva?! Skušnja uči, da je izmed 100 zločincev gotovo 90 takih, katere je pomanjk-

ljiva verska izreza storila hudodelce. Kdor se drži 10 božjih zapovedi in skrbi za nebeško pomoč po sv. zakramentih, t. j. kdor je zvest Kristijan, ta ne bo hudodelnik postal. Večidel so capini, lenuhi, zapravljivi, ravsarji, klateži, tati in morivei iz tiste vrste zdivjanih ljudi, ki niso ali nikoli prav in dobro bili v sv. krščanski veri podučeni in vajeni, ali ki so poznej zanemarili Boga služiti in v cerkvo hoditi. No, in kdo ovira najbolj krščanski poduk in izrejo, kdo moti blagonosni upljiv sv. Cerkve za našo mlajino? Kdo drugi, kakor tisti, ki šolo Cerkvi izvijajo? Kdo je kriv, da že pridni učitelji sami lastnih otrok ne zaupajo nekaterim novejšim učiteljem, ker so ti polni novosegne nevere, prijatelji opičarstva? Kdo nasprotuje sploh katoliškemu življenju, kdo zasramuje duhovenstvo na vsak način in moti in krha ljudem versko prepričanje, strah božji, misel na večnost in sedbo pred živim Bogom? To vse delajo liberalci. Kaj, in ti nesrečneži hočejo grozne nasledke svojega ravnanja navaliti na kmetške ljudi, kakor da bi njih ti bili zakrivali? Ne, tega ne trpimo! To očitaje je krivično in predrzno. Kmeti ljudje so tukaj nedolžni, izvzemši edino krivdo, namreč to, da so se dali od liberalnih kričarjev pregovoriti, zaslepiti, zapeljati, podmitati, zbegati in zastrašiti, da so volili liberalne poslance.

Cerkvene zadeve.

Nekaj o katol. političnih društvi.

Sv. kat. Cerkva je največje in najpopolnše, edino pravo versko društvo, od Sina božjega na zemlji ustanovljeno v posvečenje in prihodnje izveličanje ljudi. To je poslednji cilj in konec človeka pa tudi Cerkve. Vendar v tem velikem društvu je treba še mnogo drugih menjših društev v dosego drugih, menjših namenov tudi — političnih. To pa ne, kakor da bi sv. Cerkva sama iskala doseči politične namene, ampak da njeni verniki tudi v političnih zadevah ravnajo in

delajo po krščanskih načelih, a ne po judovskih ali paganskih. To je posebno sedanje dni potrebno, ko si liberalci, frajmauerji in Judi prizadevajo krščanstvo po malem in s pomočjo postav in policije izpodrinoti iz rodbin, šol in države ter naposled vse postaviti na — pagansko podlago.

Resnico tega so verniki že povsod spoznali in so se začeli zbirati v politična društva. Na Nemškem se je te dni sošlo v Freiburgu 7000 najodličnejših Katoličanov. Pri nas na Českem je 8. sept. v Trebovu zborovalo 500 vernikov. Predsednik knez Lobkovic je govoril česki in nemški in povdarjal, naj se v katoliški edinosti sporazumijo Čehi in Nemci, katere je nemčurski liberalizem razdvojil. Baron Zesner je pokazal, kako se je liberalizem skazal figamož, ker je obetal vse dobro — a sedaj gre vse slabo pot. Največje društvo imajo Nemci v Gornji Avstriji. Pravi se mu katol. Volksverein. Velja za celo deželo in šteje 23.000 udov. V 3 mesecih je na 13 krajih sklicalo velike zборе. Tako je bilo 8. sept. v Attergau-u zbranih 600 mož. To je zdatno in pri vseh volitvah bodo ondi sijajno propadli — liberalci. —

Kaj, ko bi tudi mi Slovenci na Štajerskem imeli društvo, katero bi obsegalo vso našo škofijo in imelo pravico, povsod sklicati zборе ali tabore? Ali nebi tako društvo več opravilo, kakor pa sedanja?

Sv. Oče so milo tožili pred nekimi Švicarji, ki so njih prišli obiskavat. Rekli so: „Prusi, Rusi in švicarske vlade hočejo katoličanstvo zatreti. Brez pravice je sv. Cerkev na Laškem, preganja se v Srednji in Južni Ameriki, kder so hudodelniki umorili pridnega predsednika republike Ekvadorske. Še celo Turk je začel razkolnike podpirati zoper Katoličane. Toda Bog že vé, zakaj da vse to pripušča in kako dolgo!“

Ljubljanski novi škof so izdali svoj prvi pastirski list, katerega vsi liberalci, frajmauerji in Judi hvalisajo, ker novi pastir trdijo, da ima Cerkev po novi šolski postavi dovolj upljiva. Mi njim tega ne verujemo, čeravno so škof.

Grački škof so izdali lep načrt in poduk, kako se zamorejo tudi otroci v procesijah deležni storiti dobrot in odpustkov svetega leta.

Angelj varuh. 7letni fantič in 5letna deklica sta igrala pri oknu, ki je bilo v 2 nadstropju neke hiše na Dunaju. Nagloma pade deklica na ulico. Fantič jo zgrabi za jankico in jo spusti, ko so mu moči zginile. Med tem se zbere precej ljudi pod oknom. Deklica pade nekemu možu med roke, mu smukne na tla, kder je žena čepela in dete s predprtom vlovila, da se mu ni zgodilo nič.

Mariborska bogoslovna prične svoje delovanje za l. 1875/76 v soboto 2. oktobra.

Gospodarske stvari.

Dvanajst priporočila vrednih hruškovih plemen.

Na sadje in vinorejski šoli pri Mariboru se dobivajo hruškova, že požlahtnjena 1 in 2letna, lepa, zdrava drevesca sledečih plemen: 1) Bela maslenka (Weisse Herbst-Butterbirn ali Kaiserbirn). Drevo je srednje velikosti. Stori posebno ob toplih legah in rodi lepe, rumeno-bele hruške s precej sočnatim mesom. 2) Saleburgarica; zori meseca avgusta in sept. svoje žlahtne, in zatega voljo mnogo čislane hruške. Vendar na vse strani mnogo boljša od nje je 3) Nemška koza (Stuttgarter Geissbirn). Vzraste v visoko drevo, ki je zadovoljno tudi z najbornišo in revnišo prodno zemljo in rodi vsako leto veliko veliko sadu. 4) Liegel-nova pozimska maslenka ali koprčka (Liegel's Winter-Butterbirn). Sad je srednje velikosti, rumeno-zelen, z okusnim mesom, ki po muškatu diši. Na Českem imajo mnogo takih hrušek, ter njih na milijone izvažajo na Nemško. 5) Dilevka (Dil's Butterbirn) postane visoko in močno drevo, katero kaj rado rodi rumeno-zelene, sočnate in okusne hruške, ki se posebno drago prodajajo, ker se dajo do februarja ohraniti. Boljšega drevesa si gospodar skoro ne more pozeleti, kakor če lepo raste, rado rodi mnogo žlahtnega sadu, ki se lahko in gotovo v lep denar spravi. Slovenci, sezite po tem drevesu! 6) Napoleonka (Napoleons Butterbirn) rodi velike, rumene hruške, ki so sladke, kakor cukur, mehke in sočnate, kakor puter. 7) Angleška poletna maslenka (Williams Christenbirn). Sad je velik, svetlo-rumen in se zori meseca avgusta. 8) Jesenska francoska maslenka (Clairgeau Butterbirn) rodi najlepše jesenske hruške, ki so po 1 funt težke. 8) Zimska tehantovka (Winter Dechantsbirn) spada med najrodovitnejša hruškova plemena. Sad je srednje velik, rumeno-zelen, jako sočnatega mesa in se drži do spomladi, kar mu posebno prednost in vrednost daja. 10) Tepke koroške so rade polne, in dajajo dober tepkovec, vendar še boljša za napravljanje hruškoveca je 11) Jesenska normanka (Normännischer Cyderbirn). Drevo je sicer malo, vendar sila rodno. Hruške drobičkaste, rumeno-zelene dajajo izvrsten hruškovec. 12) Knauszevka (Knausbirn) postane lepo visoko in košato drevo, kakor hrast. Vse drage hruške presega po svoji rodovitnosti. Včasih se iz enega drevesa nabere po 30—40 mecnov rumeno-zelenih, nekoliko rudečkastih hrušek, ki dajajo ukusen hruškovec. Drevo hoče biti bolj na zraku in na samem na primer ob njivskih robih, agah in vratiščih. —

Sadje in vinorejska šola pri Mariboru zamore z 1 in 2letnimi drevesci vseh tukaj imenovanih plemen občinstvu ustreči. Večja drevesca so po 40—50 kr. Nek gospodar je imel 1 pod štev.